

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

03-10-150S

СИЛАБУС SYLLABUS	Безпека потенційно небезпечних технологій та виробництв Safety of potentially hazardous technologies and industries	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ФП.6	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) bachelor (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	26	Цивільна безпека Civil security
Спеціальність Field of Study	263	Цивільна безпека Civil security
Освітня програма Degree Programme	Охорона праці Occupational health and safety	

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Безпека потенційно небезпечних технологій та виробництв» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньою програмою «Охорона праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека». Рівне. НУВГП. 2023. 12 стор.

ОП на сайті університету: <http://surl.li/knvay>

Розробник силабусу:

е-підпис Шаталов О.С., канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності:
е-підпис Кухнюк О.М., канд. техн. наук, доцент.

Керівник освітньої програми:

е-підпис Шаталов О.С., канд.с.-г.наук, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ будівництва та архітектури
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Макаренко Р.М., канд. техн. наук, професор.

Попередня версія силабусу - 03-10-16S

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
Безпека потенційно небезпечних технологій та виробництв		
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ		
Ступінь освіти	вищої	Бакалавр
Освітня програма	Охорона праці	
Спеціальність	263 Цивільна безпека	
Рік навчання, семестр	3-й, 5-й денна форма 3-й, 6-й заочна форма	
Кількість кредитів	4	
Лекції:	22 год./2 год.	
Практичні заняття:	18 год./12 год.	

Самостійна робота:	80 год. /106 год.
Курсова робота:	Ні
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Мова викладання	Державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
<p>Лектор</p> 	Шаталов Олександр Сергійович, доцент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності
Вікіситет	https://cutt.ly/7geKGLv
Канали комунікацій	o.s.shatalov@nuwm.edu.ua
Мета та завдання	
<p>Безпека працюючих значною мірою залежить від безпеки виробництв та технологій, що визначається здатністю виробничого обладнання зберігати безпечний стан при виконанні заданих функцій у визначених умовах упродовж встановленого часу. Знання та вміння застосовувати методи та способи підвищення безпеки роботи обладнання і технологічних процесів є необхідною кваліфікаційною характеристикою фахівця з охорони праці та робить дану дисципліну актуальною.</p> <p>Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів знань і вмінь з оцінки небезпеки потенційно небезпечних технологічних процесів, виробництв, машин і обладнання, забезпечувати техногенну безпеку виробництв та здатності створювати безпечні умови праці у виробничих процесах та при веденні робіт з підвищеною небезпекою.</p> <p>Завданням навчальної дисципліни наданням здобувачами безпечних методів і технологій ведення робіт при експлуатації потенційно небезпечних процесів та виробництв, методики забезпечення безаварійної роботи потенційно небезпечних об'єктів та сучасних можливостей управління, контролю та безаварійного виконання робіт з підвищеною небезпекою.</p>	
Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2332	
Передумови вивчення	
Передумовою вивчення дисципліни є опанування знаннями таких навчальних дисциплін: Безпека життєдіяльності та домедична допомога, Правові основи цивільної безпеки; Промислова екологія; Теорія горіння та вибуху.	
Компетентності	
<p>ПК-8. Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища.</p> <p>ПК-16. Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткований, спорядження у сфері професійної діяльності,</p>	

створення безпечних і здорових умов праці.

ПКс-27. Уміти вивчати та аналізувати на основі діючих методів випадки виробничого травматизму, професійних і виробничо-обумовлених захворювань

Програмні результати навчання (ПРН)

РН-11. Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.

РН-13. Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та суб'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності.

РН-22. Пояснювати вимоги щодо убезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Тема	ПРН	Форми організації навчання	Кількість годин		
			Денна форма	Заочна форма	
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Потенційно небезпечні технології та виробництва					
1	Тема 1. Небезпеки виробничих технологічних процесів, виробничого устаткування. Поняття про виробництво, технологічний процес та операцію. Причини та види пошкодження технологічного обладнання та устаткування. Вплив параметрів технологічного процесу на виникнення небезпечних та шкідливих виробничих чинників. Стандарти вимог безпеки до виробничих процесів та обладнання	РН-11, 13	Л	2	1
			ПЗ		
			СР	5	6
2	Тема 2. Теоретичні основи безпечності потенційно небезпечних об'єктів. Поняття потенційно небезпечного об'єкта (ПНО), виробництва (ПНВ) та об'єкта підвищеної небезпеки (ОПН). Закон України про об'єкти підвищеної небезпеки. Ідентифікація ОПН. Запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки. Державний реєстр ОПН. Страхування ОПН	РН-11, 22	Л	2	1
			ПЗ	4	2
			СР	5	10
3	Тема 3. Небезпека виникнення аварій та аварійних станів на виробництві. Причини виникнення аварій та умови створення аварійних станів. Визначення потенційно небезпечних ділянок виробництва, виробничих процесів та елементів середовища. Встановлення класу, категорії та групи небезпечних речовин, визначення порогових мас небезпечних речовин. Вимоги до розвитку і розміщення потенційно небезпечних об'єктів. Розробка планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій	РН-11, 13, 22	Л	2	
			ПЗ	4	2
			СР	5	10
4	Тема 4. Організація територій підприємств, виробничих територій, ділянок робіт і робочих місць.	РН-13, 22	Л	2	

	Порядок забудови промислових зон та потенційно небезпечних об'єктів. Санітарно-захисні зони. Вимоги до компоновки обладнання та розташування виробничого устаткування. Контроль за технологічними параметрами виробничих процесів. Забезпечення устаткування запобіжними та захисними пристроями. Сертифікація обладнання, сировини та матеріалів. Міжнародні та вітчизняні стандарти якості		СР ПЗ	5	10
5	Тема 5. Організаційно-технічні заходи безпеки потенційно небезпечних процесів та виробництв. Аналіз характеру та обсягу виконуваних робіт, оптимальність технологічного режиму. Показники технічних характеристик машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва. Оцінка стану потенційно небезпечних процесів, обладнання та устаткування. Основи технічного огляду та експертного обстеження (діагностування). Технічний регламент. Технічна документація на робоче місце, устаткування та обладнання	РН-11, 13	Л	2	
			ПЗ		
			СР	5	10
6	Тема 6. Організація проведення робіт з підвищеною небезпекою. Перелік робіт підвищеної небезпеки. Допуск та вимоги до проведення робіт підвищеної небезпеки. Наряд-допуск. Організація та проведення робіт з підвищеною небезпекою. Права і обов'язки учасників робіт підвищеної небезпеки. Організація безпечного проведення аварійних і ремонтно-відновлювальних робіт	РН-11, 13	Л	2	
			ПЗ	4	4
			СР	5	10
7	Тема 7. Безпека праці при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт. Організація безпечності вантажно-розвантажувальних робіт. Класифікація та складування вантажів. Вимоги безпеки до майданчика проведення вантажно-розвантажувальних робіт. Карта технологічних процесів вантажно-розвантажувальних робіт. Безпечна експлуатація піднімально-транспортного обладнання. Безпека праці вантажно-розвантажувальних робіт при ручному способі проведення робіт	РН-11, 13	Л	2	
			ПЗ	2	2
			СР	10	10
8	Тема 8. Безпека праці при виконанні робіт верхолазних та на висоті. Організація безпечності робіт верхолазних та на висоті. Безпека праці при проведенні верхолазних робіт та на висоті. Вимоги безпеки до обладнання, інвентаря, інструмента. Безпека робіт із підйомних і підвісних кошиків і рихтувань на висоті	РН-11, 13	Л	2	
			ПЗ	2	2
			СР	10	10
9	Тема 9. Безпека праці на транспорті. Організація безпечності транспортних робіт. Вимоги безпеки	РН-11, 13	Л	2	

			СР	10	10
	при перевезенні людей та вантажів. Безпека експлуатації внутрішньозаводського і внутрішньоцехового транспорту		ПЗ		
10	Тема 10. Безпека праці при виконанні земляних робіт. Організація безпечності земляних робіт. Безпека праці при в котлованах, траншеях, шурфах. Вимоги безпеки до обладнання, інвентаря, інструмента. Безпека праці при застосуванні засобів механізації земляних робіт	РН-11, 13	Л	2	
			ПЗ	2	
			СР	10	10
11	Тема 11. Безпека праці при роботах з отруйними, шкідливими, токсичними та радіоактивними речовинами. Небезпеки пов'язані з експлуатацією небезпечних речовин Види травм. Класифікація небезпечних речовин. Вимоги безпеки та контроль за виготовленням, зберіганням та перевезенням небезпечних речовин. Паспорт безпеки хімічної речовини	РН-11, 13	Л	2	
			ПЗ		
			СР	10	10
	Разом модуль 1		Л	22	2
			ПЗ	18	12
			СР	80	106
	Разом		Л	22	2
			ПЗ	18	12
			СР	80	106

Форми та методи навчання

Формами навчання є: очна, заочна, дистанційна. Використовуються наступні методи навчання: демонстрація готових рішень, макетів, стендів; проблемно-пошуковий; навчальна дискусія; аналіз конкретних ситуації.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Підсумковою формою контролю навчальної дисципліни є екзамен. Обов'язковими видами завдань, що підлягають оцінюванню є: практичні заняття, поточні контрольні модулі (№№ 1, 2) за змістом лекційного курсу.

Шкала оцінювання досягнень ПРН здобувачами вищої освіти

Вид заняття	Бали	Форма контролю
1. Поточна складова оцінювання		
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Безпека виробництв, технологічних процесів, виробничого устаткування	20	Тест МК1
Тема 2. Теоретичні основи безпечності потенційно небезпечних об'єктів		
Тема 3. Небезпека виникнення аварій та аварійних станів на виробництві		
Тема 4. Організація територій підприємств, виробничих територій, ділянок робіт і робочих місць		
Тема 5. Організаційно-технічні заходи безпеки потенційно небезпечних процесів та виробництв		
Тема 6. Організація проведення робіт з підвищеною безпекою		

Тема 7. Безпека праці при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт	20	Т ест МК2
Тема 8. Безпека праці при виконанні робіт верхолозних та на висоті		
Тема 9. Безпека праці на транспорті		
Тема 10. Безпека праці при виконанні земляних робіт		
Тема 11. Безпека праці при роботах з отруйними, шкідливими, токсичними та радіоактивними речовинами		
Усього лекційних занять	40	
1.1. Практичне заняття № 1 Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки	7	Виконання завдання
1.2. Практичне заняття № 2 Обробка результатів ідентифікації об'єкта підвищеної небезпеки	4	Виконання завдання
1.3. Практичне заняття № 3 Оцінка стійкого функціонування об'єктів підвищеної небезпеки в умовах аварії	7	Виконання завдання
1.4. Практичне заняття №4 Розробка плану локалізації і ліквідації наслідків аварій на ОПН	7	Виконання завдання
1.5. Практичне заняття № 5 Організація робіт з підвищеною небезпекою	7	Виконання завдання
1.6. Практичне завдання №6 Організація забезпечення засобами індивідуального захисту при роботах з підвищеною небезпекою	7	Виконання завдання
1.7. Практичне завдання №7 Організація безпеки праці при вантажно-розвантажувальних роботах	7	Виконання завдання
1.8. Практичне завдання №8 Організація безпеки праці при роботах на висоті	7	Виконання завдання
1.9. Практичне завдання №9 Організація безпеки праці при земляних роботах	7	Виконання завдання
Усього практичних занять	60	
Усього поточна складова оцінювання:	100	
2. Підсумкова складова оцінювання		
2.1. Модульний контроль №1	20	Тест
2.2. Модульний контроль №2	20	Тест
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
Разом:	100	

Критерії оцінювання практичних завдань (% від кількості балів, якими оцінюється кожне практичне завдання):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Поточні модульні контролю проводяться у формі комп'ютерного тестування, яке проводить центр незалежного оцінювання, і містять питання теоретичного та практичного характеру. У тестові завдання включаються також питання тем самостійної роботи з навчальної дисципліни. Кількість питань у модульному контролі становить не менше 100 на 1 кредит навчальної дисципліни.

Таблиця формування тестового завдання поточного контролю знань (модулі 1 і 2)

--	--	--

Рівень завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань (бали)	
		за одне	Загальна (макс.)
1	20	0,6	0-12
2	8	0,75	0-6
3	2	1	0-2
Усього	30		0-20

Таблиця формування тестового завдання підсумкового контролю знань

Рівень завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань (бали)	
		за одне	Загальна (макс.)
1	30	0,9	0-27
2	9	1	0-9
3	1	4	0-4
Усього	40		0-40

Поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів за даною дисципліною здійснюється відповідно до «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>) використовуючи платформу Moodle («Тимчасове Положення про навчальну платформу Moodle в НУВГП» <https://ep3.nuwm.edu.ua/25264/>).

Умови отримання додаткових балів:

участь у кафедральних наукових конференціях (доповідь за тематикою навчальної дисципліни) – 5 балів;

участь у Всеукраїнській науковій конференції (тези за тематикою навчальної дисципліни) – 10 балів;

участь у конкурсі студентських наукових робіт (наукова робота за тематикою навчальної дисципліни) – 15 балів;

індивідуальна (науково-дослідницька) робота з тематики навчальної дисципліни, яка не увійшла в матеріал лекцій (звіт про роботу) – 10 балів.

Рекомендована література

Основна

1. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. №2245-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>

2. Порядок ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки та їх обліку : постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2022 р. № 1030. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2022-%D0%BF#Text>

3. Порядок і правила проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру : постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2002 р. N 1788. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-2002-%D0%BF#Text>

4. Шаталов О.С., Кусковець С.Л. Потенційно небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація. Практикум: Навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2012. 204 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2323/1/728267%20zah.pdf>
5. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства у сферах охорони праці, промислової безпеки, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, зайнятості населення, зайнятості та працевлаштування осіб з інвалідністю, заходів державного гірничого нагляду Державною службою з питань праці : постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 р. № 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/383-2020-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Методики визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки наказ Мінпраці України від 04.12.2002 р. № 637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0637203-02>
7. Про затвердження Правил техногенної безпеки : наказ МВС України від 05.11.2018 № 879 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18?lang=ru>
8. НПАОП 0.00-2.01-05 Перелік робіт з підвищеною небезпекою : наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. №15
9. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2695-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
10. Про затвердження Технічного регламенту засобів індивідуального захисту : Постанова Кабінету Міністрів України 21.08.19 р. № 771. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771-2019-%D0%BF>
11. Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці : наказ Мінсоцполітики України від 29.11.18 р. № 1804. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1494-18>
13. Про затвердження Норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості : наказ Держгірпромнагляду від 16.04.2009 р. № 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0424-09>
14. ДБН А.3.2-2-2009. Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. [На заміну СНиП III-4-80; чинний від 2012-04-01]. Мінрегіонбуд України, 2012.
15. НПАОП 0.00-1.15-07. Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті : наказ Держгірпромнагляд від 27.03.2007 №62.
16. НПАОП 0.00-1.75-15. Правила охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт : наказ Міненерговугілля України від 19.01.2015 № 21.

Допоміжна

17. НПАОП 0.00-1.80-18. Правила охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання : наказ Мінсоцполітики від 19.01.2018 № 62.
18. Про перевезення небезпечних вантажів : Закон України від 06.04.2000 р. № 1644-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14>
19. НПАОП 0.00-1.62-12. Правила охорони праці на автомобільному транспорті : наказ МНС України від 09.07.2012 р. № 964.
20. НПАОП 0.00-1.45-69. Правила безпеки при зберіганні, перевезенні та застосуванні сильнодіючих отруйних речовин : ЦК профспілки робітників авіаоборонпрому від 20.08.1969 р.
21. НПАОП 0.00-8.11-12. Вимоги до роботодавців щодо захисту працівників від шкідливого впливу хімічних речовин : наказ МНС України від 22.03.2012 р. № 627.
22. ДСТУ 3273-95. Безпечність промислових підприємств. [Чинний від 1996-07-01]. К.: Держспоживстандарт України, 1995. 35 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП. URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

2. Державна служба з надзвичайних ситуацій: веб-сайт. URL: <http://www.dsns.gov.ua>
3. Державна служба України з питань праці: веб-сайт. URL: <http://dsp.gov.ua/>
4. International Organization for Standardization: веб-сайт. URL: <https://www.iso.org/store.html>
5. Журнал «Охорона праці»: веб-сайт. URL: <http://www.ohoronaparaci.kiev.ua>
6. Журнал «Промислова безпека»: веб-сайт. URL: <http://www.prombezpeka.com>
7. Журнал «Довідник спеціаліста з охорони праці»: веб-сайт. URL: <http://www.mcfr.com.ua>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач вищої освіти може приймати участь у роботі наукових гуртках кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності («Положення про наукові гуртки здобувачів вищої освіти НУВГП» <https://ep3.nuwm.edu.ua/25704/>), студентських наукових конференціях, конкурсі студентських наукових робіт з результатами досліджень за тематикою навчальної дисципліни (Положення про проведення конкурсу студентських наукових робіт "Наука очима молоді" в НУВГП URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/8630/>)

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Вивчення навчальної дисципліни та її складових спрямоване на формування наступних соціальних навичок (soft skills):
 оцінювати ризики та приймати рішення;
 уміння управляти людьми та управлінські якості;
 формування власної думки та прийняття рішень.

Дедлайни та перескладання

Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2332> за календарем та відповідно до «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25072>.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти при вивченні даної навчальної дисципліни можуть перезарахувати результати навчання отримані при неформальній та інформальній освіті відповідно до «Положення про неформальну та інформальну освіту Національного університету водного господарства та природокористування» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>).

Для здобувачів вищої освіти є можливість скористатись онлайн-курсами освітніх платформ Coursera (<https://www.coursera.org/programs/national-university-of-water-and-environmental-eng-on-coursera-ioegs?currentTab=CATALOG>), Ukraine Global Faculty (<https://mooc4ua.online/platforms/5>), Labster (<https://www.labster.com/simulations>), що допоможуть у вивченні споріднених дисциплін у провідних університетах світу.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватись академічної доброчесності відповідно до вимог «Положення про академічну

доброчесність в НУВГП» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>).

З метою залучення здобувачів вищої освіти до організації процесу як рівноправних учасників у НУВГП діє «Порядок звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Національному університеті водного господарства та природокористування» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>).

Звернення та вирішення конфліктних ситуацій здійснюється на підставі «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті водного господарства та природокористування» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/18583/>).

Вимоги до відвідування

Виконання практичних занять (звіти з занять) та проходження поточних контролів з дисципліни є обов'язковим. Завдання на практичні заняття отримуються здобувачем на самих заняттях або зі сторінки дисципліни на навчальній платформі Moodle (<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2332>). Пропущені практичні заняття опрацьовуються здобувачем самостійно, а звіт завантажується на сторінку дисципліни на Moodle. Ліквідація заборгованості здійснюється відповідно до «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>).

Нормативні документи, що містять інформацію щодо організації, планування та проведення освітнього процесу у НУВГП:

1. Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

2. Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>

3. Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/20050/>

4. Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти у Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/25274/>

5. Положення про неформальну та інформальну освіту Національного університету водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>

6. Положення про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/25052/>

7. Концепція щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/15913/>

Автор
Доцент

Олександр ШАТАЛОВ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №930 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000807E2D0054327D00